

Päätöspäivämäärä 3.12.2020

ASIA

Päätös maa-ainelain 4 §:n mukaisesta lupahakemuksesta, joka koskee soran ja hiekan ottoa.

HAKIJA

HAKEMUS JA OTTAMISSUUNNITELMA

Ossi Lahti hakee lupaa hiekan ja soran ottamiseen tilalta Järvelä II RN:o 81-401-1-1166 Hartolan kylässä. Kiinteistön omistaa luvan hakija. Ottamisalueen pinta-ala on 2,6 ha. Kokonaismäärä on 21 000 k-m³, vuotuinen otto 2 100 k-m³ ja ottoaika 10 vuotta. Alueella ei ole ollut aiemmin maa ainesten ottotoimintaa

Yleistä

Suunnittelualue koostuu kolmesta eri tilasta, Järvelä II (1:1166), Puistola II (1:1162) ja Sorala (1:2317). Näiden kolmen tilan alueelle on laadittu 2005 sora-alueen ottamissuunnitelma ja myönnetty maa-ainesten edellinen ottamislupa 2006. Suunnittelualueella on ollut ottamistoimintaa useamman vuosikymmenen ajan.

Tilan 1:2317 ottamistoiminta on päättynyt ja alue on maisemoitu.

Tilojen 1:1166 ja 1:1162 osalta maa-ainesten ottoa aiotaan jatkaa aiemman suunnitelman ja lupaehtojen mukaisesti. Lupaa haetaan nyt ainoastaan tilalle Järvelä 1:1166

Samaa ottamissuunnitelmaa käytetään kummankin tilan osalta sillä ottamisalueet muodostavat yhtenäisen alueen ja toimija molemmilla alueilla on sama.

Kohteen nykytila

Suunnittelualue sijaitsee haja-asutusalueella n. 5 km:n Hartolan taajamasta etelään, VT4:n itäpuolella. Ottoalueen kiinteistöt rajoittuvat lännessä tiealueeseen. Ottoalueelle kulku tapahtuu pohjoisesta Pertunmaantien (Koitintien) ja olemassa olevan tieyhteyden kautta.

Suunnittelualueen kiinteistöt ovat olleet muilta osin metsätalouskäytössä. Suunnittelualueen itä- ja kaakkoispuolella sijaitsee Jaakkolansuon turvetuotantoalue.

Lähimmät ympärivuotisessa käytössä olevat rakennukset sijaitsevat yli 100 metrin etäisyydellä ottoalueen rajalta valtatie 4:n länsipuolella.

Päätöspäivämäärä 3.12.2020

Ottoalueen lähistöllä ei ole vesistöjä. Lähimmät järvet ovat noin 2 km etäisyydellä lännessä ja lounaassa.

Kaavoitus ja pohjavesialueet

Päijät-Hämeen maakuntakaavassa ottoalueeseen ei kohdistu aluevarauksia.

Alueella ei ole voimassa olevaa yleiskaavaa.

Ottoalue sijaitsee II-luokan pohjavesialueella.

Maastotutkimukset ja otto suunnitelma

Suunnittelualueella on suoritettu maastomittaukset ja kartoitukset VRS-GNSS:llä Maanmittauspalvelu Puttonen Oy:n toimesta vuonna 2016. Mittaukset on suoritettu KKKJ3 taso- ja N60- korkeuskoordinaatistoon (samat kuin edellisessä suunnitelmassa)

Ottotoiminnan pohjan alimmana tasona pidetään nykyisen luvan korkeutta +104.25 (N60), mikä on 4 metriä ylempänä kuin pohjavesiputken vedenpinta. Pohjavedenkorkeutta on seurattu vuosittain havaintoputkista.

Ottamissuunnitelmassa on esitetty ottoalueen sijainti sekä kiinteistöjaotus, suunnittelualan rajausta ja kaivualan rajausta. Lisäksi suunnitelmassa on esitetty ottamisnuolin ottosuunta. Ottoalue ja korkeustaso on merkitty maastoon.

Ottoalueen rajaukset noudattavat aiemman maa-aineslupan ehtoja, mutta tässä on VT4:n keskilinjaan jätetty 50 metrin suojaetäisyys. Aiemman luvan suojaetäisyys oli pienempi.

Ottamistoimenpiteet

Ottamistoimenpiteet on selvitetty suunnitelman liitteenä olevissa suunnitelmapiiirroksissa.

Ottotoiminnan alkuvaiheessa alueelta poistetaan puusto vain tarvittavilta osin. Kannot ja risut kerätään pois alueelta välivarastoon, josta ne kuljetetaan pois haketettavaksi. Koko ottoalueen puustoa ei poisteta kerralla, vaan poisto suoritetaan vaiheittain ottotoiminnan edetessä.

Pintamaat kuoritaan pois ottamistoiminnan edetessä. Pintamaat kasataan ottoalueen reunoille käytettäväksi myöhemmin alueen jälkihoitotoimenpiteissä.

Päätöspäivämäärä 3.12.2020

Ottamisen aikana tullaan noudattamaan voimassa olevia työturvallisuusmääräyksiä.

Liikennöinti ottamisalueelta tapahtuu alueelta pohjoiseen lähtevän käytössä olevan tieyhteyden ja Pertunmaantien kautta toimituskohteisiin.

Ottamistoiminnan aikana alueella ei varastoida pitkäaikaisesti suuria määriä poltto- ja voitelunesteitä tai muuta pohjavedelle vaarallista ainetta.

Maansiirtokoneiden tankkaustoimenpiteissä kiinnitetään erityistä huomiota em. aineiden käsittelyyn. Ottoalueelle tuodaan öljynimeytysturvetta tankkauksen aikana tapahtuvan polttoaineen mahdollisen läikkymisen varalle.

Alueella tapahtuva seulonta tapahtuu sähkökäyttöisellä (sähkö tuotetaan agregaatilla) kalustolla.

Jälkihoitotoimenpiteet

Ottamistoiminnan edetessä alue siistitään ja jyrkät rintaukset loivennetaan maaston mukaan 1:2 - 1:3 kaltevuuteen. Pohjalle levitetään puuston kasvulle soveltuvaa puhdasta maa-ainesta ja alue metsitetään.

Ottoalueelle mahdollisesti jääneet kumpareet ja pienet harjanteet sekä suuret kivetä jätetään elävöittämään maisemaa.

Ympäristövaikutukset

Ottamisalueen ympäristövaikutukset ovat vähäiset. Ainoastaan paikallismaisema muuttuu jonkin verran. Alueella on ollut maa-ainesten ottoa vuosikymmeniä, joten VT:4:n suuntaan ei maisemassa tapahdu juuri muutosta. Lopullinen painanne tulee jäämään ympäröivää maastoa alemmaksi. VT4:n suuntaan meluvallit osittain estävät maiseman näkymisen ja metsityksen myötä tielle tulee näkymään metsäinen maisema, alkuvaiheessa taimikkona, myöhemmin nuorena metsänä. Turvetuotantoalue tulee jäämään metsän taakse, joten se ei tule valtatielle näkymään.

LUVAN HAKEMISEN PERUSTEET

Maa-aineslaki (555/1981) 4 §

LUPAVIRANOMAISEN TOIMIVALTA

Maa-ainesten ottamista koskevan lupa-asian ratkaisee kuntien ympäristönsuojelun hallinnosta annetun lain (64/1986) mukainen kunnan ympäristönsuojeluviranomainen.

Päätöspäivämäärä 3.12.2020

ASIAN KÄSITTELY

Hakemuksen vireilletulo Asia tuli vireille 3.7.2020.

Kuuleminen

Lupahakemuksen vireille tulosta on tiedotettu kuuluttamalla Hartolan kunnan sähköisellä ilmoitustaululla 3.7. - 3.8.2020. Asiakirjat ovat olleet kuulutuksen ajan nähtävillä Hartolan kunnanvirastolla ja nettisivuilla. Hakemuksesta on ollut ilmoitus Lähilehdessä 8.7.2020.

Naapureiden kuuleminen on tehty kunnan tekemänä. Hakemuksesta jätettiin yksi muistutus.

Lausunnot

Hakemuksesta on pyydetty lausunto terveydensuojeluviranomaiselta, Hämeen ELY-keskukselta ja Uudenmaan ELY-keskukselta.

Terveydensuojeluviranomaisen lausunto

Terveydensuojeluviranomaisen tietoon ei ole tullut seikkoja, joiden perusteella olisi aihetta epäillä ottamisalueella harjoitetusta toiminnasta aiheutuvan terveyshaittaa. Ottamistoiminnan lisäksi alueelle sijoittuu muutakin ympäristöhaittoja aiheuttavaa toimintaa, kuten turvetuotantoalue sekä vilkasliikenteinen VT4. Hakemuksen perusteella ottamistoiminnasta itsestään ei todennäköisesti aiheudu terveyshaittaa lähimmissä häiriintyvissä kohteissa. Ympäristöhaittojen arvioinnissa on kuitenkin kyse kohdekohtaisesta kokonaisaltistuksesta, joten on tärkeää, että kaikkien toimintojen osalta pyritään haittojen minimoimiseen.

Lupaprosessissa tulee erityisesti huomioida pohjaveden suojele, koska suunnitelma-alue sijaitsee luokitellulla pohjavesialueella ja ainakin osittain pohjaveden muodostumisalueella. Ottamistoiminnalla ei saa olla haitallista vaikutusta pohjaveteen eikä toiminnan vaikutuspiirissä mahdollisesti sijaitsevien yksityisten talousvesikaivojen veden laatuun tai määrään. Lupaehdoissa tulisi määrittää suojakerros, joka vähintään tulee jättää alimman ottamistason ja ylimmän havaitun pohjaveden pinnan väliin. Pohjaveden korkeuden on 2010 mittauksen perusteella ottamisalueella keskimäärin tasolla +100,25 m ja alimmaksi ottamistasoksi on ilmoitettu +104,25 m (N60). Tällöin ottamistason ja pohjaveden pinnan väliin jäisi neljän metrin suojakerros, jota voidaan pitää suositeltavana minimivaatimuksena pohjavesialueella.

Päätöspäivämäärä 3.12.2020

Ottamisalueella on ennestään pohjavesiputki ja ainakin pohjaveden korkeutta on seurattu vuosittain. Hakija tulisi velvoittaa tarkkailemaan säännöllisesti pohjaveden korkeutta eri vuodenaikoina ja toimittamaan tarvittavat näytteet pohjaveden laadun analysoimiseksi. Tarkkailutiheys ja tutkittavat parametrit tulisi yksilöidä lupaehdoissa. Tarkkailu voidaan tehdä myös samalle ottamisalueelle sijoittuvien tilojen yhteistarkkailuna, mikäli lupaviranomainen arvioi sen riittäväksi menettelyksi. Ottamistoiminnasta ei yksittäisenä melunlähteenä todennäköisesti aiheudu terveystahetta mutta kokonaisaltistuksen pienentämiseksi meluhaittaa tulee torjua käytettävissä olevin keinoin. Toiminnasta aiheutuvan melun osalta Valtioneuvoston päätöksen (993/1992) mukaisten ohjearvojen tulee alittaa lähimmissä häiriintyvissä kohteissa. Mikäli toiminnan aikana epäillään ohjearvojen ylittymistä lähimmissä häiriintyvissä kohteissa, tulee melutaso selvittää luotettavien mittauksen avulla. Toiminnasta mahdollisesti aiheutuvien viihtyvyyshaittojen vähentämiseksi lupaehdoissa tulisi asettaa ottamistoiminnalle ja kuljetuksille vuorokautiset toimintaajat.

Ympäristöön ei saa myöskään aiheutua maa-ainesten otosta ja siihen liittyvästä kuljetustoiminnasta kohtuutonta pölyhaittaa. Pölyn leviämistä toiminnan aikana tulee tarkkailla ja tarvittaessa toimijan tulee toteuttaa riittävät torjuntatoimenpiteet pölyn leviämisen estämiseksi ottamisalueella ja liittymäteillä. Pohjavesialueella tulee huomioida, ettei pölyn sitomiseksi voida käyttää suolausta.

Mikäli ottoalueella muodostuu hulevesiä, tulee niiden käsittely ja johtaminen toteuttaa hallitusti. Muodostuvien hulevesien johtamisesta ei saa aiheutua lisäkuormitusta vesistöille, joihin ne johdetaan. Hulevesien johtaminen tulisi suunnitella ennen toiminnan aloittamista.

Maa-ainesten ottoluvan lupaehdoissa tulisi hakija velvoittaa käsittelemään öljytuotteita, jätteitä ja kemikaaleja siten, ettei toiminnasta aiheudu pohjaveden tai maaperän pilaantumisen vaaraa. Toimijan tulee myös etukäteen varautua mahdollisiin häiriötilanteisiin toiminnan edellyttämässä laajuudessa.

Jälkihoito- ja maisemointitoimenpiteiden osalta hakija tulisi velvoittaa toimimaan vaiheittain ottotoiminnan edetessä. Muualta tuotavien maa-ainesten tulee olla puhtaita eikä niistä saa liueta haitallisia aineita. Jälkihoitoa koskevissa lupamääräyksissä tulisi toimija velvoittaa jatkamaan pohjaveden tilan seurantaan riittävä aika ottamisen päätyttyä.

Päätöspäivämäärä 3.12.2020

Hämeen ELY-keskuksen lausunto

██████ hakee lupaa soran ja hiekan ottamiseen 10 vuodeksi Hartolan kunnan Hartolan kylässä tilalla Järvelä 081-401-1-1166 sijaitsevalta ottamisalueelta. Ottamisalueen pinta-ala on 2,6 ha ja otettavan aineksen määrä 21 000 k-m³. Kyseessä on osa laajempaa ottamisaluetta, jolta on otettu jo aiemmin maa-aineksia. Alueelle on laadittu yhteinen ottamissuunnitelma naapuritilan Puistola 1:1162 kanssa, mutta lupaa haetaan nyt ainoastaan tilalle Järvelä 1:1166. Ottamisalueen yhteispinta-ala on noin 4,0 ha.

Ottamisalue sijaitsee Pohjola - Tainionvirta -nimisellä (0608103 B) vedenhankintaan soveltuvalla pohjavesialueella. Päijät-Hämeen pohjavesien suojelun ja kiviaineshuollon yhteensovittamisen hankkeessa (POSKI-projekti) pohjavesialue on luokiteltu maaperän kiviainesten ottoon osittain soveltuvaksi.

Hakemuksessa ylimmäksi pohjaveden pinnantasoksi on ilmoitettu +100,25 m (N60). Ottamissuunnitelmassa ei kuitenkaan ole esitetty aiemman luvan aikaisia pohjaveden pinnan mittaustuloksia ja havaintopaikkoja. Hartolan kunnalta saatujen tarkkailutulosten mukaan aiemman luvan aikaisessa tarkkailussa pohjaveden pinta on ollut ylimmillään tasolla +100,33 m 15.12.2008. Aiemman luvan aikaisessa ottamissuunnitelmassa on pohjaveden pinnan tasoksi ilmoitettu +101,30 m, joka on mitattu ottamisalueesta noin 100 m:n etäisyydellä sijaitsevasta pohjavesiputkesta.

Hakemuksen mukainen alin ottotaso on +104,25 m (N60), joka on osalla ottamisaluetta jo saavuttu. Edellisen luvan mukainen ottamistaso +105,50 m on alitettu noin metrillä. Luvassa edellytettyä jälkihoitoa ei alueella ole tehty.

Hakemuksesta puuttuu arvio hankkeen pohjavesivaikutuksista. Laajaalaisen soranoton on ympäristöhallinnossa tehtyjen tutkimusten perusteella todettu lisäävän pohjaveden laadun ja pinnan korkeuden vaihteluja sekä pohjaveden likaantumiseriskiä. Erityisesti pintamaan poisto laajalla alueella muuttaa pohjaveden muodostumisolosuhteita ja saattaa aiheuttaa haittaa sen käyttökelpoisuudelle. Vaikutukset pohjaveteen ovat yleensä sitä suuremmat mitä enemmän pohjavesialueesta on ottamisaluetta. Maa-ainesten otton haitallisia vaikutuksia pohjaveteen voidaan vähentää ottamisen kanssa samanaikaisesti tehtävällä jälkihoidolla, jossa alueelle rakennetaan uusi biologisesti aktiivinen kasvualusta ja palautetaan alueen kasvillisuus mahdollisimman nopeasti ottamisen päätyttyä.

Hartolan kunnalta saatujen vuosien 2016 ja 2017 soranoton pohjavesivaikutusten seuranta näytteissä ottamisalueen pohjavesi

Päätöspäivämäärä 3.12.2020

ei ole täyttänyt hyvälaatuisen pohja- tai talousveden laatuvaatimuksia veden mikrobiologisen laadun, ulkonäön, sameuden ja raudan osalta. Poikkeamat veden laadussa voivat olla seurausta alueella pitkään jatkuneesta laajasta maa-ainesten otosta, mutta niihin on voinut vaikuttaa myös puutteet näytteenotossa tai näytteenottoa paikkojen rakenteissa. Osittain laatu poikkeamat voivat olla myös luontaisia, pohjavesimuodostuman ominaisuuksista johtuvia.

Hämeen ELY-keskus katsoo, että esitetty maa-ainesten ottamissuunnitelma on puutteellinen erityisesti pohjavesiselvityksen osalta, eikä sen perusteella pysty täysin arvioimaan aiheutuuko toiminnasta maa-ainelain 3 §:n tarkoittamia haittoja. Ottamissuunnitelmaa tulee täydentää. Tarvittaessa ELY-keskus voi antaa täydennetystä hakemuksesta uuden lausunnon. Lupahakemuksen täydennyksessä ja lupaharkinnassa tulee ottaa huomioon seuraavaa:

- Ennen lupaharkintaa tulee hakijalta edellyttää luotettavaa selvitystä ottamisalueen pohjavesiolosuhteista ja ottamisen pohjavesivaikutuksista. Pohjaveden virtaussuunta ja pinnantasotottamisalueella tulee selvittää tarvittaessa alueelle asennettavien lisähavaintoputkien avulla. Havaintoputkien asentamisessa ja rakenteessa tulee ottaa huomioon ympäristöministeriön oppaassa Maa-ainesten kestävä käyttö (1/2009) esitetyt tarkkailupisteitä koskevat ohjeet (liite 6, s.101).
- Ottamisen vaikutuksia pohjaveden laatuun tulee jatkossa seurata liitteenä olevan ohjeen mukaisesti pohjaveden virtaussuuntaan nähden ottamisalueen alimmasta havaintoputkesta. Pohjaveden pinnankorkeuden tarkkailua tulee tehdä ottamisalueen kaikista havaintoputkista.
- Tiedot pohjaveden havaintopaikoista ja pohjavesitarkkailun tulokset tulee toimittaa tiedoksi Hämeen ELY-keskukselle. Tarkkailuraportin lisäksi tulokset tulee toimittaa pohjavesitietojärjestelmään (POVET) tallennettavassa muodossa.
- Ottamisalueen länsiosa, jossa lopullinen ottamistaso on jo saavutettu tulee jälkihoitaa, ennen kuin ottamista muualla jatketaan. Mikäli edellisessä luvassa edellytetty 4 metrin suojakerros pohjaveteen ei täyty tulee pohjatasoa korottaa, ennen viimeistelytyitä. Täytössä saa käyttää ainoastaan ottamisalueen soraa ja hiekkaa.

Päätöspäivämäärä 3.12.2020

- Mikäli ottamisalueen läheisyydessä (alle 200 m) sijaitsee talousvesikaivoja, on niiden veden laatu selvitettävä ennen ottamistoiminnan jatkumista.
- Alueella käytettävien aineiden, koneiden ja laitteiden sijoitus-, säilytys- ja tankkauspaikat on rakennettava ja toiminta muutoinkin järjestettävä niin, ettei toiminnasta voi aiheutua pohjaveden tai maaperän pilaantumisen vaaraa. Polttoainesäiliöiden sekä murskaus- ja seulontalaitteistojen vuotojenhallinta tulee järjestää kaksinkertaisen suojauksen periaatteen mukaisesti. Kaksinkertaisessa suojauksessa sekä ensisijaisen että toissijaisen suojauksen tulee muodostaa aukottomat, toisistaan riippumattomat suojauskokonaisuudet. Suojatuille alueille kertyvien sadevesien keräily ja käsittely on järjestettävä niin, että likaisten sadevesien imeytyminen maaperään pohjavesialueelle ei ole mahdollista.
- Jälkihoidon ja pohjaveden tilan seuranta tulee jatkaa vähintään 3 vuotta ottamisen päätyttyä. Pohjaveden havaintoputket tulee jättää alueelle mahdollista jälkiseuranta varten.

Uudenmaan ELY-keskuksen lausunto

Uudenmaan ELY-keskuksen liikenne ja infrastruktuuri -vastuualue lausuu seuraavaa:

Kiinteistöllä 1-1166 on tieoikeus naapurikiinteistöiden kautta seututielle 423 (Koitintie). Tieoikeus liittyy maantiehen nykyisestä liittymästä tierekisteriosoitteesta 423/1/215/oikea. Kulkuyhteys alueelle on ratkaistu vuonna 2007 hyväksytyssä tiesuunnitelmassa Valtatien 4 parantaminen Hartolan kohdalla. Kulku kiinteistölle tulee toteuttaa maantien 423 kautta.

Uudenmaan ELY-keskus huomauttaa, että karttatarkastelussa näkyy myös yhteys valtatielle 4, joka sijaitsee Kiertotien yksityistien liittymää vastapäätä. Tälle kululle ei löydy lupaa tienpitäjän ylläpitämästä tierekisteristä ja liittymä on tiesuunnitelman vastainen ja liikenneturvallisuutta vaarantava. Liittymää ei saa käyttää alueelle kulkemiseksi. Uudenmaan ELY-keskuksen liikenne ja infrastruktuuri -vastuualue huomauttaa myös, että luvaton liittymä on riista-aidan kohdalla ja aitaan on tehty portti. Portin tulee ehdottomasti olla suljettuna, jotta hirvieläimet eivät pääse kulkemaan portin kautta valtatielle.

Uudenmaan ELY-keskuksen liikenne- ja infrastruktuuri -vastuualue muistuttaa, että hakijan on huolehdittava, ettei maa-

Päätöspäivämäärä 3.12.2020

aineksia kulkeudu ottoalueelta seututielle 423 ja on tarpeen mukaan puhdistettava tiealueelta sille kulkeutuneet maa-ainekset välittömästi. Myöskään pöly ei saa haitata liikennettä tai vaarantaa maantien liikenneturvallisuutta. Mikäli maantielle kulkeutuu silmin havaittavaa pölyä, tulee toiminta keskeyttää, kunnes on ryhdytty riittäviin toimenpiteisiin pölyämisen estämiseksi.

Hakemuksessa ei ole arvioitu toiminnan liikennetuotosta. Mikäli toiminnan tuottama liikenne kasvaa merkittävästi verrattuna aikaisempaan toimintaan, tulee hakijan olla yhteydessä Uudenmaan ELY-keskukseen.

Valtatien 4 suoja-alue ulottuu 30 metrin etäisyydelle maantien keskilinjasta. Rakennusta ei saa pitää maantien suoja-alueella (Laki liikennejärjestelmästä ja maanteistä 44 §). Maantien suoja- ja näkemäalueella ei saa pitää sellaista varastoa, aita taikka muuta rakennelmaa tai laitetta, josta tai jonka käytöstä voi aiheutua vaaraa liikenneturvallisuudelle tai haittaa tienpidolle (LjMTL 46 § 1. mom.). Maantien suoja- ja näkemäalueella ei saa muuttaa maanpinnan muotoa eikä tehdä ojitusta tai muuta kaivutyötä siten, että muutoksesta voi aiheutua vaaraa liikenneturvallisuudelle tai haittaa tienpidolle (LjMTL 46 § 2. mom.). 17.1.2017 päivätyssä, hakemuksen liitteenä olleessa suunnitelmapiiirustuksessa kaivualueen rajaus on esitetty valtatie 4 suoja-alueen ulkopuolelle. Kuitenkin ottoalueen raja on merkitty kiinteistön rajalle asti. ELY-keskus huomauttaa, että mitään yllä mainittuun verrattavaa rakentamista ei saa tehdä maantien suoja-alueella.

Mikäli tästä lausunnosta huolimatta hakija haluaa sijoittaa rakentamista suoja-alueelle, tulee hakijan hakea maantien suoja-alueelle rakentamisen poikkeuslupaa Pirkanmaan ELY-keskuksesta. Kopio tästä lausunnosta (UUDELY/7917/2020) tulee olla hakemuksen liitteenä. Hakuohjeet ja -lomakkeet löytyvät ELY-keskuksen verkkosivuilta <http://www.ely-keskus.fi/web/ely/suoja-ja-nakemaalueelle-rakentaminen>. Hakemuksen voi tehdä verkkosivuilta löytyvällä sähköisellä lomakkeella tai lähettää sähköpostilla osoitteeseen kirjaamo.pirkanmaa@ely-keskus.fi tai postitse osoitteeseen Pirkanmaan ELY-keskus, Kirjaamo, PL 297, 33101 Tampere. Suoja-alueelle rakentamisen poikkeuslupa on maksullinen.

Uudenmaan ELY-keskus huomauttaa, että ottosuunnitelmassa viitataan Päijät-Hämeen vuonna 2006 vahvistettuun maakuntakaavaan. Päijät-Hämeen lainvoimainen maakuntakaava on kuitenkin vuonna 2019 voimaan tullut maakuntakaava, joka on kumonnut voimaan tullessaan edellisen maakuntakaavan 2006. Alueelle ei lainvoimaisessa maakuntakaavassa kohdistu EO-merkintää.

Päätöspäivämäärä 3.12.2020

Uudenmaan ELY-keskuksen liikenne- ja infrastruktuuri - vastuualue edellyttää, että kaikki toiminta tulee tapahtua tiealueen ulkopuolella.

Uudenmaan ELY-keskuksen liikenne- ja infrastruktuuri - vastuualue suhtautuu kielteisesti hulevesien ja puhdistettujen jätevesien johtamiseen maantien sivuojaan.

Muistutukset

Naapurin muistutus

Soranottoalue sijaitsee kotini välittömässä läheisyydessä ja sinne kulkeva tie kulkee lähimmillään 60 metrin päässä asuinrakennuksestani. Alueelta on kuljetettu soraa nykyisen tieyhteyden kautta 10 vuotta ja olen vaatinut tien suolaamista joka vuosi useamman kerran kesässä pölyn kulkeutuessa pihaani. Pölypilvi on pahimmillaan peittänyt koko Nelostien suoran Koitintien risteyksestä kilometrin matkalta etelään ja siitä minun kotini ylitse pahimmillaan kymmeniä kertoja päivässä. Kesäkuussa 2020 tie suolattiin ensimmäisen kerran vuodesta 2010. Haluan kirjattavan maa-aineslupaun vuosittaisen pölynsidonnan tielle. Oman kiinteistöni lisäksi pölystä kärsii [REDACTED]

Tieyhteys soranottoalueelle on useamman tilan yhteinen. Suurin kulutus tulee soranajosta muun liikenteen ollessa satunnaisempaa. 10 vuoden aikana tietä on sorastettu riittämättömästi ja kulutuskerros ohenee vuosi vuodelta. Lupaun pitää saada maininta kulkutien sorastuksesta.

Hakijan vastine lausuntoihin ja muistutukseen

Hakija on toimittanut vastineen ja samalla täydentänyt hakemusta 28.9.2020.

Vastine PHHYKY:n lausuntoon:

Suunnitelman mukaisella ottamisella pohjaveteen jää neljän metrin suoja-kerros. Pois johdettavia hulevesiä ei alueella synny. Alueella ei varastoida öljytuotteita tai kemikaaleja.

Tarvittaessa kulkutietä suolataan pölyämisen estämiseksi, kuitenkin mahdollisimman vähän. Ottamisen vaiheistus ei ole käytännössä mahdollista/ tarpeellista alueen pienuuden vuoksi ja koska tavara on erilaista eri kohdilla rintausta eikä voida tietää missä järjestyksessä se menee asiakkaille.

Päätöspäivämäärä 3.12.2020

Vastine naapurin muistutukseen:

Ottoalueen urakoitsija Rantasen Sora ja Turve on huolehtinut tieyhteyden kunnosta ja kustannuksista pääasiassa yksin, vaikka tietä käyttää myös [REDACTED] viljankuivaamon traktori ja rekkaliikenteeseen.

Myös ulkopuoliselle vuokrattu puutavaralaani aiheuttaa rekkaliikennettä. Nykyisen tieyhteyden kulutus- kerros on rakentamisen jälkeen paksuuntunut niin paljon, että sitä voi lanata ilman että isoja kiviä nousee pintaan. Mursketta on ajettu tielle useita kertoja vuosien mittaan, joten tie pysyy kelpollisessa kunnossa ilman lupamääräyksiäkin. Suolausta on pyritty pitämään mahdollisimman vähäisenä pohjaveden suojaamiseksi. Nelostien ja Liukkosen olevaa Kiertotien tiekunnan osuutta ei myöskään suolata.

Vastine Uudenmaan ELY-keskuksen lausuntoon:

Kulkuyhteys maa-ainesalueelle selviää hakemuksenliitekartoista ja hakemuksessa on mainittu "puhekielessä" käytetty Pertunmaalle johtava Pertunmaantie, jonka virallinen nimi on Koitintie. Kulku ottoalueelle on tapahtunut tätä kautta kymmenien vuosien ajan ja näin on tarkoitus tapahtua edelleenkin. Liikenne ei tule kasvamaan verrattuna aiempaan toimintaan.

Maa-ainessuunnitelman asiakirjat on laadittu 2016 ja tällöin on voimassa ollut vuonna 2006 vahvistettu maakuntakaava. Aiemmassa maakuntakaavassa hakemuksen mukaisesti alue oli EO aluetta. Lausunnossa mainittu hirviportti on on rakennettu nelostien remontin yhteydessä viljankuivaamon liikennettä varten. Sitä ei käytetä maa-ainesten ottamisen liikenteeseen.

Vastine Hämeen ELY-keskuksen lausuntoon:

Hartolan kunta on toimittanut prosessin aikana Hämeen ELY:lle pohjaveden pinnan mittaustulokset. Liittinä kartta missä näkyy lähimmät pohjavesiputket ja hakijan ottoalueella sijaitsema pohjavesiputki, josta on tehty mittaustulokset. Viimeisin pohjaveden pinnan mittaustulos +100.1 (N60). Aiemmassa luvassa mainittu 100m päässä olevan pohjavesiputken pohjaveden pinnan taso +101.3 on vuodelta 2005, Elyn pohjavesitietojen mukaan. Ottamistasoa on muutettu ympäristölautakunnan (§71 12.08.2009) ja kunnanhallituksen päätöksellä (§162 31.8.2009) korkoon 104,25.

Päätöspäivämäärä 3.12.2020

Ottamistason muutoksesta on myös informoitu Hämeen ELY-keskusta, Hartolan kunnan toimesta. Pohjaveden laatuun vaikuttavat myös läheisen VT4:n olemassa olo ja rakentamistyöt.

Pohjavesiputkia ottoalueen läheisyydessä on, hakijan asentama putki huomioon otettujen uusille pohjavesiputkille ei mielestämme ole tarvetta. Pohjaveden virtaussuunta ja ja pinnantasot on selvitettävissä näiden putkien avulla. Osa pohjaveden tarkkailuputkista on lukittu ja avain on ELY:llä ja sitä on aiemmin ELY:ltä kysytty mutta avainta ei ole löytynyt joten ottamisalueen toimijan on vaikea ottaa havaintoja näistä lukituista ELYn putkista.

Ottamistoiminnan jatkuminen ei muuta alueen nykyisiä pohjavesiolosuhteita ja ottamisen pohjavesitarkailuksi tulisi riittää näytteenotto ja pintamittaukset alueen keskeltä nykyisestä putkesta.

Alueen maisemointia tehdään ottamisen etenemisen mukaan ottaen huomioon tarvittavat aineksen käsittely- ja varastointialueet.

YMPÄRISTÖLAUTAKUNNAN RATKAISU

myönnetään maa-aineslain 4 §:n mukainen maa-ainesten ottolupa kymmeneksi vuodeksi Hartolan kunnan Hartolan kylän tilalle Järvelä II 81-401-1-1166. Luvan edellytyksenä on, että toimintaa harjoitetaan hakemuksessa ja ottamissuunnitelmassa esitetyn mukaisesti, ellei tässä lupapäätöksessä toisin määrätä.

Maa-ainesten otossa tulee noudattaa seuraavia lupamääräyksiä:

Lupamääräykset

Yleiset lupamääräykset

1. Ottamislupa myönnetään 10 vuodeksi siten, että luvan voimassaoloaikana soraa ja hiekkaa saa ottaa ottamissuunnitelman osoittamalta 2,6 ha:n suuruiselta alueelta enintään 21 000 k-m³.
2. Alin ottotaso on suunnitelman mukaisesti +104,25 m (N60), kuitenkin niin, että alimman ottotason ja ylimmän havaitun luonnollisen pohjavedenpinnan väliin on kaikissa olosuhteissa jäätävä vähintään neljän (4) metrin paksuinen koskematon suojakerros.

Päätöspäivämäärä 3.12.2020

3. Ottamisalue tulee olla merkitty maastoon ennen ottamistoimintaan ryhtymistä riittävän pysyvillä ja näkyvillä paaluilla ja alueille tulee asentaa ottamisen edessä riittävästi korkomerkkejä oton pohjatason seuraamiseksi.
4. Maa-aineksen oton saa aloittaa vasta aloituskatselmuksen jälkeen. Aloituskatselmuksen ajankohdasta on sovittava valvontaviranomaisen kanssa. Tällöin tarkastetaan mm. ottamisalueen merkintä maastoon ja korkeusmerkintöjen riittävyys. Vakuuden tulee olla asetettuna ennen aloituskatselmusta.
5. Ottamisen aikana muodostuvat jyrkät rinteet tulee merkitä riittävän selvästi ja varustaa esim. suojaköydellä tai lippusiimalla.
6. Toiminnasta ei saa aiheutua kohtuutonta pölyhaittaa asutukselle. Pölyhaittojen estämiseksi ottamisaluetta ja ottamisalueen kuljetusreittejä on tarvittaessa kasteltava. Pölyn sidonnassa ei saa käyttää suolausta.
7. Maa-ainesten ottamista, kuormaamista ja kuljetuksia saa tehdä arkipäivisin klo 6-21 ja launtauksin klo 7-18. Sunnuntaisin ja arkipäivinä toiminta ei ole sallittua.
8. Toiminnasta aiheutuva melutaso ei saa ylittää vakituiseen asumiseen käytettävillä kiinteistöillä ulkona melun A-painotettua ekvivalenttitason päiväohjearvoa (klo 7-22) 55 dB eikä yöohjearvoa (klo 22-7) 50 dB. Loma-asumiseen käytettävillä kiinteistöillä toiminnan aiheuttama melutaso ei saa ylittää ulkona melun A-painotetun ekvivalenttitason päiväohjearvoa 45 dB eikä yöohjearvoa 40 dB.
9. Vaarallisia jätteitä (esim. jäteöljyt) ei saa varastoida alueella.
10. Alueella käytettävien aineiden, koneiden ja laitteiden sijoitus-, säilytys- ja tankkauspaikat on rakennettava ja toiminta muutoinkin järjestettävä niin, ettei toiminnasta voi aiheutua pohjaveden tai maaperän pilaantumisen vaaraa. Alueella ei saa huoltaa koneita.
11. Polttonestesäiliöiden sekä pohjaveden pilaantumisvaaraa aiheuttavien laitteiden vuotojenhallinta tulee järjestää kaksinkertaisen suojauksen periaatteen mukaisesti. Suojatuille alueille kertyvien sadevesien keräily ja käsittely on järjestettävä niin, että likaisten sadevesien imeytyminen maaperään pohjavesialueelle ei ole mahdollista. Suojattujen

Päätöspäivämäärä 3.12.2020

alueiden maa-aineksen puhtaus tulee tarkistaa aistinvaraisesti aina, kun säiliö tai laite siirretään pois paikalta. Jos pilaantuneisuutta havaitaan, tulee massat vaihtaa puhtaisiin. Toiminnan päättyessä suojaukset tulee purkaa ja mahdolliset pilaantuneet maat toimittaa käsittelyyn.

12. Vahinko- ja onnettomuustilanteiden varalle on laitosalueella oltava riittävä määrä imeytys- ja torjuntamateriaalia. Vuotoina ympäristöön päässeet polttoaineet ja muut haitalliset aineet on välittömästi kerättävä talteen.
13. Mikäli alueella tapahtuu öljy- tai muu vaarallisen aineen vahinko, on siitä ilmoitettava pelastusviranomaiselle sekä ryhdyttävä välittömästi toimiin vahingon leviämisen ehkäisemiseksi.
14. Kun maa-ainesten ottaminen on päättynyt tai luvan voimassaoloaika on kulunut umpeen, alueella on pidettävä loppukatselmus. Maa-ainesluvan haltijan on pyydettävä loppukatselmuksen pitämistä (VNa maa-ainesten ottamisesta 7 §).
15. Maa-ainesluvasta tulee vuosittain, tammikuun 31 päivään mennessä, ilmoittaa otetun maa-aineksen määrä ja laatu (MAL 23 a §, VNa maa-ainesten ottamisesta 9 §).

Lupamääräykset maisemoinnista

16. Ottamisalueen länsiosa, jossa lopullinen ottamistaso on jo saavutettu tulee jälkihoitaa, ennen kuin ottamista muualla jatketaan.
17. Ottamisen päätyttyä kuopan reunat tulee luiskata kaltevuuteen 1:3 tai loivemmiksi.
18. Vaiheittaisessa otossa otetun alueen luiskat ja pohjataso on kulkureittejä lukuun ottamatta jälkihoidettava ennen kuin ottaminen etenee seuraavaan vaiheeseen. Mahdolliset varastokasat ym. on sijoitettava siten, että ne eivät estä jälkihoidon suorittamista.
19. Jälkihoitotöiden tulee olla tehty lupakauden aikana.
20. Lopullinen maisemoinnin toteutus tarkastetaan hyvissä ajoin ennen lupakauden päättymistä valvontaviranomaisen kanssa maastokatselmuksessa.

Lupamääräykset pohjaveden tarkkailusta

Päätöspäivämäärä 3.12.2020

21. Maa-ainesten oton vaikutusta pohjaveden laatuun tulee seurata liitteenä olevan ohjeen (Sorannoton pohjavesivaikutusten seuranta, Hämeen ELY-keskus) mukaisesti. Pohjaveden pinnantasotamisaalueella on mitattava kolmen kuukauden välein (helmi-, touko-, elo- ja marraskuussa) sekä uudesta, että nykyisestä havaintoputkesta.
22. Tiedot pohjaveden havaintopaikoista ja pohjavesitarkkailun tulokset tulee toimittaa tiedoksi kuntaan ja Hämeen ELY-keskukselle. Tarkkailuraportin lisäksi tulokset tulee toimittaa pohjavesitietojärjestelmään (POVET) tallennettavassa muodossa.
23. Jälkihoidon ja pohjaveden tilan seuranta tulee jatkaa vähintään 3 vuotta ottamisen päätyttyä. Pohjaveden havaintoputket tulee jättää alueelle mahdollista jälkiseuranta varten.

Vakuus

Ennen maa-aineksen ottamisen aloittamista hakijan on annettava lupamääräysten noudattamiseksi 10 400 euron suuruinen vakuus (MAL 12 §). Vakuutena tulee kysymykseen pankkitakaus tai pankkitalletus. Vakuuden tulee olla asetettuna ennen maa-ainesten oton aloittamista, kuitenkin viimeistään kaksi kuukautta tämän lupapäätöksen lainvoimaiseksi tulosta.

Vakuuden voimassaoloajan tulee jatkua vähintään kaksi (2) vuotta yli maa-ainosluvan päättymisestä. Maa-ainesten ottoa ei saa aloittaa ennen kuin valvontaviranomainen on hyväksynyt asetetun vakuuden.

Vakuus voidaan vapauttaa kokonaisuudessaan maa-ainesten oton päätyttyä, lupaan liittyvien ehtojen ja velvoitteiden tultua täytetyiksi. Vakuuden vapauttaminen tapahtuu valvontaviranomaisen päätöksen perusteella.

Tarkastus- ja valvontamaksu

Tarkastusmaksu on maa-ainestaksan 2.1 §:n mukaisesti 200 € + 0,01 €/m³ * 21 000 m³ + 2,6 ha * 70 €/ha. Tarkastusmaksu on näin yhteensä 592 €. Vuosittainen valvontamaksu määräytyy Hartolan kunnan maa-ainestaksan mukaisesti.

Tarkastus- ja valvontamaksujen lisäksi laskutetaan naapureiden kuulemiskulut sekä lehti-ilmoituskulut.

Luvan muuttaminen ja peruuttaminen

Päätöspäivämäärä 3.12.2020

Maa-aineslain 16 §:n nojalla lupaviranomainen voi muuttaa antamiaan lupamääräyksiä tai peruuttaa luvan, milloin: lupamääräyksiä on jatkuvasti tai muutoin törkeästi rikottu; ainesten ottaminen on ennalta arvaamattomalla tavalla vaikuttanut haitallisesti ympäristöön, asutukseen tai luonnonolosuhteisiin; tai lupahakemuksessa on annettu vääriä tai virheellisiä tietoja ja selvityksiä

Päätöksen perustelut

Lupapäätöksen mukaan toimittaessa ottamisesta ei ennalta arvioiden aiheudu kauniin maisemakuvan turmeltumista, luonnon merkittävien kauneusarvojen tai erikoisten luonnonesiintymien tuhoutumista, huomattavia tai laajalle ulottuvia vahingollisia muutoksia luonnonolosuhteissa eikä tärkeän tai muun vedenhankintakäyttöön soveltuvan pohjavesialueen veden laadun tai antoisuuden vaarantumista. Maa-ainesten ottaminen lupamääräyksiä noudattamalla ei tuota huomattavaa haittaa kaavan laatimiselle tai muuttamiselle eikä turmele kaupunki- tai maisemakuvaa, eikä muutoinkaan ole ristiriidassa maa-aineslain 3 §:ssä säädettyjen rajoitusten kanssa.

Kokonaisottomäärä, ottamisaika ja ottamisalue ovat hakemuksen mukaiset. Määräys toiminnan laajuudesta on ollut tarpeen antaa, ettei toiminnasta aiheudu kohtuutonta haittaa ympäristölle. (Lupamääräys 1)

Neljän metrin suojakerros pohjaveden pinnan yläpuolella on tarpeen tärkeän pohjavesialueen veden laadun turvaamiseksi. (Lupamääräys 2)

Ottamisalue tulee merkitä näkyvästi maastoon, jotta voidaan varmistua, että ottotoiminta pysyy suunnitelluissa rajoissa. (Lupamääräys 3)

Aloituskatselmus on tarpeen otolle asetettujen aloitusehtojen toteutumisen tarkistamiseksi. (Lupamääräys 4)

Jyrkkien rinteiden merkinnällä varmistetaan, ettei niistä aiheudu vaaraa maastossa kulkeville. (Lupamääräys 5)

Määräykset on annettu toiminnasta mahdollisesti aiheutuvien melu- ja pölyhaittojen ehkäisemiseksi ja rajoittamiseksi. Määräyksissä esitetyt melutasot perustuvat valtioneuvoston päätökseen 993/1992. Naapurin muistutus koskien pölyhaittaa on huomioitu lupamääräyksellä 5. (Lupamääräykset 6-8)

Määräykset on annettu maaperän ja pohjaveden pilaantumisen

Päätöspäivämäärä 3.12.2020

ehkäisemiseksi. Koneiden ja laitteiden huolto ja tankkaus aiheuttavat riskin pohjaveden laadulle. Nämä toiminnot on kielletty ottamisalueella pohjavesiesiintymän suojaamiseksi. (Lupamääräykset 9-13)

Määräykset ovat tarpeen valvonnan ja tarkkailun toteuttamiseksi. (Lupamääräykset 14-15)

Määräykset maisemoinnista on annettu riittävien jälkihoitotoimenpiteiden sekä yleisen turvallisuuden ja pohjaveden laadun turvaamiseksi. Hämeen ELY-keskuksen vaatimus länsiosan maisemoinnista on huomioitu lupamääräyksellä 16. (Lupamääräykset 16-20)

Määräykset koskien pohjaveden seuranta ovat tarpeellisia, että saadaan tietoa maa-ainestenoton mahdollisista vaikutuksista pohjaveteen. (Lupamääräykset 21-23)

Vakuuden ohjeellinen suuruus sora- ja hiekka-alueilla on Hartolan maa-ainestaksan mukaan vähintään 4000 €/ha.

Sovelletut oikeusohjeet Maa-aineslaki (555/1981)
Valtioneuvoston asetus maa-ainesten ottamisesta (926/2005)
Ympäristönsuojelulaki (527/2014)
Jätelaki (646/2011)
Hartolan kunnanvaltuuston 16.6.2016 hyväksymä maa-ainestaksa

Päätöksen voimassaolo Tämä päätös on voimassa 10 vuotta päätöksen lainvoimaiseksi tulon jälkeen.

PÄÄTÖKSESTÄ TIEDOTTAMINEN

Päätös Hakija (lupapäätös liitteinen + leimattu ottamissuunnitelma)

Tiedoksi Hämeen ELY-keskus
Uudenmaan ELY-keskus
Terveystieteiden tutkimuskeskus

MUUTOKSENHAKU Päätökseen saa hakea muutosta Hämeenlinnan hallinto-oikeudelta. Määräaika valituksen tekemiseen on 30 pv tämän päätöksen antopäivästä sitä määräaikaan laskematta.

Valitusosoitus liitteenä.